

Batı Trakya'da Sistemik Eğitimsizlik

Yunanistan'ın kuzeydoğusunda yer alan Batı Trakya, Türklerin ve Yunanların yaşadığı bir bölgedir. Lozan Anlaşması ile Yunanistan'daki Müslümanlar ve Türkiye'deki Rumlar mübadele ile yerlerinden edilmiş ve göç etmek zorunda kalmışlardır. Ancak İstanbul'daki Rum azınlık ile Batı Trakya'daki Türk azınlık mübadeleye dâhil edilmemiştir. Şu an Batı Trakya'da 150.000'e yakın Müslüman Türk yaşamaktadır. En az 150.000'e yakın Batı Trakyalı Türk de siyasi ve ekonomik sorunlar dolayısı ile başta Türkiye, Hollanda ve Almanya olmak üzere dünyanın farklı yerlerine göç etmek durumunda kalmıştır.

Lozan Anlaşması ile hakları koruma altına alınan Batı Trakya Türk azınlığı, Yunanistan'ın anlaşmaya uymaması dolayısıyla 1923'ten bu yana farklı hak ihlalleri ve birçok sorunla karşı karşıya kalmıştır. Yunanistan'ın bu tutumu Batı Trakya Türklerini asimile etme çabasından başka bir şey değildir. Asimilasyon politikasının en büyük ayağı, tahmin edilebileceği gibi azınlık eğitimi üzerine kurulmaya çalışılmaktadır.

Yunanistan, azınlık eğitiminde dönem dönem farklı metotlar uygulamış ve üniversitelerde tez konusu olabilecek nitelikte politikalara başvurmuştur. 20. yüzyılın ortalarında, bölgedeki okullarda Türkiye'de eğitim görmüş öğretmenlerin çalışmasından rahatsız olan Yunanistan, 1968 yılında azınlık okullarında görev alacak öğretmenler yetiştirmek üzere Selanik Özel Pedagoji Akademisi'ni (SÖPA) kurmuş ve azınlık eğitiminde yıllarca bölge halkının sancısını çekeceği bir adıma imza atmıştır: Türkiye'de eğitim görmüş nitelikli öğretmenlerin görevine son verilmiş ve yerlerine SÖPA mezunu öğretmenler atanmıştır. Ayrıca devletin bölge politikası dışına çıkan SÖPA mezunları da görevden alınmış ve adeta azınlığın eğitim görmemesi için ne gerekiyorsa yapmıştır.

SÖPA'daki öğretmen adayları iki yıllık eğitimleri boyunca tek kelime dahi Türkçe eğitimi almadan mezun olmuş ve akabinde ironik bir şekilde Türkçe eğitim vermek üzere azınlık okullarına atanmışlardır. Hiçbir mantıklı izahı olmayan bu uygulama 2011 yılına kadar sürmüştür. 2011 yılında SÖPA kapatılmış ancak yerine başka bir alternatif getirilmemiştir. Bu durum Türk azınlığın önümüzdeki yıllarda eğitim konusunda çok daha büyük sorunlarla karşı karşıya kalacağına göstergesidir.

Azınlık eğitiminde bir diğer sorun ise Yunanca eğitiminde kullanılan kitaplardır. Yaklaşık 20 yıl önce Anna Frangudaki'nin "Müslüman Çocuklarının Eğitimini Destekleme Programı" ile basılan kitaplar, 20 yıl boyunca hiç güncellenmemiştir. Güncelliğini kaybetmiş olan bu kitaplarla hâlâ eğitime devam edilmesi ise velilerin tepkisine neden olmaktadır. Batı Trakyalı veliler, Yunan okullarında okutulan kitaplarla eğitim verilmesini talep ettikleri halde Yunan hükümeti bu talebe henüz olumlu bir cevap vermiş değildir. Yunanistan'ın Frangudaki programı konusundaki ısrarcı tavrınınsa anlaşılabilir hiçbir tarafı bulunmamaktadır. Özetle hâlihazırda Yunan okullarında okuyan azınlık öğrencilerine bu program uygulanmazken azınlık okullarındaki bu uygulamanın sebebi, öğrencileri azınlık okullarından caydırma ve eğitimi zorlaştırma çabalarından başka bir şey değildir.

Azınlık okullarının işlevsizleştirilmesi ve kalitelerinin düşürülmesi, Yunan hükümetinin azınlığa uyguladığı "eğitimsiz bırakma politikasının" bir parçasıdır. Yunanistan bu tutumu ile azınlık mensuplarının Yunanca öğrenmesini de zorlaştırmakta, azınlığın Yunanistan siyasetinde aktif rol oynamasına daha ilkokuldan başlayarak set çekmekte ve azınlık mensubu çocukları eğitmek adına her türlü gayreti sergilemektedir.

Son yıllarda öğrenci yetersizliği bahanesi ile kapatılan azınlık okulları, niteliksiz öğretmenler ve içeriği yetersiz kitaplarda ısrar eden Yunanistan'ın azınlık eğitimi konusundaki asıl amacının ne olduğunu açık bir şekilde göstermektedir. Yunanistan din eğitimi konusunda da art niyetli davranmaktadır. "240 İmam Yasası" olarak bilinen yasa ile pedagojik yeterliliği bulunmayan kişileri din eğitmeni olarak istihdam etmekte ve Türkçe olarak bile İslam'ı tam olarak anlatamayacak olan kişilerin İslam'ı Yunanca anlatmalarını beklemektedir.

Yunanistan'ın azınlık haklarını ihlal eden uygulamaları her geçen gün artmaktadır. Varlık ve kimlik mücadelesi veren Batı Trakya Türklerini önümüzdeki süreçte hangi yeni sorunların beklediği ise farklı bir endişe konusudur. Bütün bunlar yaşanırken Avrupa Birliği'nin, üyesi bir ülkede vuku bulan bu hak ihlallerine yönelik tutumu da ayrıca dikkat çekicidir. Yunanistan mevzubahis olduğunda Avrupa değerlerinin ne derece katı uygulandığı da halen ciddi bir tartışma konusudur.

